VIII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 113)**
- **Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 166)**

z dnia 26 października 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 113)

Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej (nr 166)

26 października 2017 r.

Komisje: Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, obradujące pod przewodnictwem posłów: **Krystyny Szumilas (PO),** zastępcy przewodniczącego oraz **Rafała Grupińskiego (PO),** przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży:

– rozpatrzyły wniosek i poprawki zgłoszone w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (druki nr 1837 i 1897);

– rozpatrzyły i zaopiniowały dla Komisji Finansów Publicznych rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2018 (druk nr 1876) w zakresie:
1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej:
– wydatki z zał. nr 2;
2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 10, 11, 26, 36, 37, 52;
– programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10;
3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:
a) 801 – Oświata i wychowanie:
– dochody i wydatki z zał. nr1 i 2,
– wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
– dotacje celowe z zał. nr 8;
b) 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza:
– wydatki z zał. nr 2
– dotacje celowe z zał. nr 8.

W posiedzeniu udział wzięli: **Anna Zalewska** minister edukacji narodowej wraz ze współpracownikami, **Lidia Skrzyniarz** dyrektor Departamentu Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego wraz ze współpracownikami, **Janusz Karp** dyrektor Departamentu Edukacji Morskiej w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej wraz ze współpracownikami, **Mirosław Stańczyk** zastępca dyrektora w Departamencie Finansów Samorządu Terytorialnego w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Krzysztof Baszczyński** wiceprezes Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego, **Dorota Król** specjalista ds. przetwarzania danych w Zarządzie Głównym Związku Zakładów Doskonalenia Zawodowego, **Grzegorz Kubalski** zastępca dyrektora Biura Związku Powiatów Polskich, **Tadeusz Pisarek** przewodniczący „NSZZ" Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych, **s. Maria Wojnar** z zarządu Rady Szkół Katolickich, **Dariusz Zielecki** wicedyrektor Departamentu Administracji Publicznej Naj-

wyższej Izby Kontroli oraz **Dorota Miładowska** asystentka przedwodniczącego Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sławomir Jakubczak**, **Ewa Muszyńska, Dariusz Myrcha, Jolanta Osiak, Mariusz Pawełczyk, Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Maria Iwaszkiewicz**, **Urszula Sęk**- legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dzień dobry, państwu. Będziemy powoli rozpoczynali. Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży oraz Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej. Witam panią Annę Zalewską minister edukacji narodowej, panią Marzenę Machałek sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Witam wszystkich zaproszonych gości oraz panie posłanki i panów posłów. Stwierdzam kworum. Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia obejmuje w punkcie pierwszym rozpatrzenie wniosku i poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (druki nr 1837 i 1897). W punkcie drugim – rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2018 (druk nr 1876) w zakresie:

1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej;

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 10, 11, 26, 36, 37, 52;

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów:

a) 801 – Oświata i wychowanie;

b) 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę. Stwierdzam zatem, że Komisje przyjęły porządek dzienny. Przystępujemy do realizacji porządku dziennego w punkcie pierwszym, dotyczącym rozpatrzenia wniosku i poprawek zgłoszonych w trakcie drugiego czytania do projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych (druki 1837 i 1897).

W pierwszej kolejności rozpatrzymy wniosek klubu Nowoczesna o odrzucenie projektu ustawy. Bardzo proszę przedstawiciela klubu Nowoczesna o przedstawienie wniosku. Czy jest przedstawiciel klubu Nowoczesna? Nie ma. Jakie jest stanowisko rządu w sprawie wniosku o odrzucenie?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciwni.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Jaka jest opinia Biura Legislacyjnego?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

To decyzja merytoryczna. Nie zgłaszamy uwag.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest jakiś głos za lub przeciw? Nie ma. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za odrzuceniem projektu ustawy w całości? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 5, przeciw 21, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Wniosek otrzymuje negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do rozpatrzenia poprawek. Zgodnie z rekomendacją Biura Legislacyjnego łącznie należy głosować poprawki zawarte w... Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Zapisaliśmy poprawki nieco inaczej niż zgłosili je wnioskodawcy, tj. klub PiS. Jest to uzgodnione z MEN. Państwo zapisali to w konwencji konsekwencji, natomiast my roz-

pisaliśmy to jako poprawki. Te, które są rzeczywistymi konsekwencjami, proponujemy głosować łącznie, natomiast te konsekwencje, które podał wnioskodawca, dotyczące przenumerowania ustawy, usunęliśmy z propopozycji. Zawarliśmy za to uwagę ogólną na końcu. Chodzi o to, że w przypadku przyjęcia poprawek, zmianie ulegnie numeracja ustawy. Wydaje nam się to bardziej poprawne legislacyjnie i zostało uzgodnione z ministerstwem. One oddają sens poprawek. Nic nie umknęło. Zostały jednak zapisane inaczej niż zrobił to wnioskodawca.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw wobec takiej propozycji Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Łącznie głosujemy zatem poprawki zawarte w pkt. 1,3,6,9 i 32. To jest jedno głosowanie. Potem poprawki w pkt. 18, 24, 25, 35,39 i 42. To jest drugie głosowanie. Następnie poprawki w pkt. 28 i 41. 29, 31 i 40.

Moim zdaniem również poprawki nr 13, 33, 34 powinny być głosowanie łącznie. Dotyczą one dotacji przedszkolnej.

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Również naszym zdaniem poprawka nr 13 z poprawką nr 33 powinny być głosowane łacznie. Chcielibyśmy, żeby resort wypowiedział się co do poprawki nr 34.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Może być głosowana łącznie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

One są wszystkie ze sobą związane. Zatem będziemy głosować łącznie poprawki nr 13,33 i 34. Zgodnie z rekomendacją Biura Legislacyjnego, w przypadku przyjęcia niektórych poprawek zmianie ulegnie numeracja ustawy. Przechodzimy do procedowania.

Poprawka nr 1 głosowana jest łacznie z poprawkami nr 3,6,9 i 32. Jest to poprawka klubu PiS. Bardzo proszę przedstawiciela wnioskodawców o przedstawienie poprawki.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pani przewodnicząca, pani minister, szanowni państwo. Poprawka nr 1 dotyczy tego, aby w art. 10 ust. 20 wyrazy „art. 25 ust. 1-4 i 8" zastąpić wyrazami „art. 25 ust. 1,2,4 i 8". Poprawka nr 3 – w art. 14 skreślić ust. 6 i 7. W poprawce nr 6 – w art. 25 w ust. 3 wyrazy „w wysokości stanowiącej iloczyn kwoty przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego oraz wskaźnika zwiększającego, o którym mowa w art. 14 ust. 1" zastąpić wyrazami „w wysokości równej kwocie przewidzianej na takiego ucznia w części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostki samorządu terytorialnego". W poprawce nr 9 – w art. 39:

a) w ust. 1 w pkt. 1 dwukrotnie użyte wyrazy „art. 25 ust. 8" zastąpić wyrazami „art. 25 ust. 3 i 8";

b) w ust. 2 w pkt. 2 dwukrotnie użyte wyrazy „art. 25 ust. 1-4" zastąpić wyrazami „art. 25 ust. 1,2 i 4".

W poprawce 32 – w art. 101 w ust. 4 wyrazy „o którym mowa w ust. 3" zastąpić wyrazami „o której mowa w art. 25 ust. 1,2 i 4". Są to poprawki konieczne.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czego merytorycznie dotyczą poprawki?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Są to poprawki porządkujące i redakcyjne. Jedna jest merytoryczna. Chodzi o to, że mówimy o tym, aby przy wyliczaniu dotacji w szkołach publicznych dla dorosłych niebędących szkołami specjalnymi odnosić się jedynie do kwoty przewidzianej w subwencji oświatowej, tj. bez uwzględnienia wskaźnika zwiększającego.

Poseł Elżbieta Gapińska (PO):

Czy można prosić do mikrofonu? Nic kompletnie tutaj nie słyszymy.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Mówię bardzo precyzyjnie do mikrofonu. Państwo są głośno.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Panią poseł proszę o wyłączenie mikrofonu, a państwa posłów o zachowanie ciszy. Dziękuję bardzo. Czy Biuro Legislacyjne chciałoby zabrać głos?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Wiodąca jest poprawka nr 6, bo zawiera zmianę merytoryczną. Pozostałe są jej konsekwencją. Chodzi o inny sposób naliczania dotacji.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Rozumiem. Dziękuję bardzo. Czy jest jakiś głos za lub przeciw ze strony państwa posłów? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 31, brak głosów przeciw, 10 osób wstrzymało się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawki otrzymały pozytywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 2. Proszę przedstawiciela wnioskodawcy o uzasadnienie. Poprawka jest klubu Platformy. Uzasadnia pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. Szanowne Komisje. Jest to poprawka, która dotyczy finansowanych z budżetu państwa podręczników, materiałów edukacyjnych oraz ćwiczeniowych. Uważamy, że w ustawie błędnie zostało napisane, że można finansować materiały edukacyjne lub materiały ćwiczeniowe. Proponujemy, aby zastąpić spójnik „lub" spójnikiem „i". Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Jakie jest stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Biuro Legislacyjne?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Zwracamy uwagę, że wnioskodawcy niekonsekwetnie wskazali wszystkie miejsca, w których występuje ta zbitka wyrazów.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest jakiś głos w dyskusji? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników głosowania.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 13, przeciw 27, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka otrzymuje negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 4. Proszę przedstawiciela Platformy. Pani poseł Augustyn, proszę.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję. W poprawce czwartej proponujemy skreślić art. 23. Poprawka dotyczy nakładów na edukację domową dla dzieciaków, które są w przygotowaniu przedszkolnym. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciw. Przypominamy, że nauczanie domowe to realizacja obowiązku szkolnego na terenie Rzeczypospolitej.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):
Biuro Legislacyjne?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:
Nie mamy uwag. Zwracamy tylko państwa uwagę, że poprawki czwarta i piąta idą w innym kierunku. Jeśli więc państwo zaopiniują przyjęcie czwartej, to wtedy automatycznie rekomendacją dla piątej będzie odrzucenie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):
Dziękuję. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:
Za 14, przeciw 22, jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):
Poprawka otrzymuje negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 5 klubu Kukiz'15. Bardzo proszę.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15):
Szanowni państwo, poprawka Platformy Obywatelskiej przywracała dotychczasowy stan, tzn. jednostki samorządu terytorialnego same mogły decydować o tym, czy dają pieniądze na edukację domową, pozaszkolną. Jeżeli to zostało odrzucone, to nasza propozycja jest taka, żeby dofinansować edukację domową w 25% kosztów edukacji, odbywającej się w placówce. Przypominam, że pani minister zgodziła się z tym, że edukacja domowa także jest kosztowna. Pani minister nie zakwestionowała ani sposobu wyliczenia kosztów owej edukacji, ani też ich wysokości. Bardzo więc prosimy, aby zagłosować za poprawką, która da szansę na edukację domową w placówce pozaszkolnej.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):
Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:
Jesteśmy przeciwni. Tym bardziej, że wszystkie wyliczenia, które zaskutkowały określonymi wagami w wyliczaniu domowym – przypominam, że to nie są pieniądze dawane rodzicom, tylko przypisane do szkół, do których przypisane są dzieci – dotyczyły tylko i wyłacznie szkół, a nie wychowania przedszkolnego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):
Biuro Legislacyjne?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:
Nie mamy uwag.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):
Głosy ze strony państwa posłów? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15):
Zdajemy sobie z tego sprawę. Nigdy nie twierdziliśmy, że pieniądze przeznaczone na edukację domową to są pieniądze, które dostają rodzice. Pani minister, pani zaakceptowała zarówno metodologię wyliczenia kosztów, jak i ich wysokość. Nie prosimy o wiele. Przyjęcie tej poprawki będzie bardzo jasnym sygnałem, że państwo nie kwestionujecie idei edukacji domowej. Gdybyście odrzucili poprawkę, to źle by to świadczyło nie tylko o podejściu do równoprawnego traktowania podmiotów prowadzących tę działalność, ale także, że chcecie zmonopolizować edukację przez państwo. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):
Pani minister, proszę.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:
Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, szanowni goście. Wybrzmiały tutaj niesprawiedliwe i krzywdzące oceny. Muszę zatem sprostować. W prawie oświatowym wzmocniliśmy nauczanie domowe zapisami, które wspierają rodziców. Powtarzam raz jeszcze:

wyliczenia, które zaskutkowały określonymi wagami, dotyczyły szkoły, a nie przedszkola. Pan poseł sugeruje, że są szkoły domowego nauczania. W polskim systemie nie ma szkół domowego nauczania.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo, pani minister. Widocznie każdy z państwa widzi tę rzeczywistość inaczej. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 12, przeciw 25, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Negatywna rekomendacja Komisji. Poprawka szósta została przegłosowana, teraz poprawka siódma. To poprawka Prawa i Sprawiedliwości. Proszę o jej przedstawienie.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, ta poprawka brzmi: „Prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne szkoły ponadpodstawowe prowadzące kwalifikacyjne kursy zawodowe otrzymują na każdego słuchacza kursu, który zdał egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji, dotację z budżetu powiatu w wysokości stanowiącej sumę kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla powiatu na takiego słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego, który uczestniczył w kursie, oraz kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla powiatu na takiego słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego, który zdał ten egzamin, pod warunkiem, że organ prowadzący szkołę".

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Co to zmienia merytorycznie? Poprawkę przeczytaliśmy, pani poseł. Chcielibyśmy jednak znać jej cel. Może ministerstwo?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Proszę państwa, tekst, który został przeczytany, jest dokładnie uzasadnieniem. Mogę powtórzyć, że poprawka wynika z doprecyzowania, dotyczącego tego, że w przypadku kwalifikacyjnych kursów zawodowych dotacja przysługuje na każdego słuchacza tego kursu w wysokości wynikającej z części oświatowej subwencji ogólnej dla powiatu i stanowi sumę wag wynikających z uczestnictwa w kursie przez słuchacza oraz ze zdania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie w zakresie danej kwalifikacji.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czemu nie przyjęliśmy tej poprawki?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Były wątpliwości, czy będzie to suma wag.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Zatem chodzi o doprecyzowanie przepisu dotyczącego sumy wag. Czy są jakieś głosy ze strony Biura, posłów? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 25, nikt nie był przeciw, 8 osób wstrzymało się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskała pozytywną rekomendację. Przechodzimy do poprawki ósmej. To poprawka Platformy Obywatelskiej. Bardzo proszę, pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. W tej poprawce zrównujemy możliwości zarobkowania czy też prawo do takiego samego wynagrodzenia za taką samą pracę w odniesieniu do nauczycieli czy dyrektorów placówek publicznych i niepublicznych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy ktoś chciałby zabrać głos? Nie słyszę, zatem przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 8 głosów, przeciw 24, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskuje negatywną rekomendację Komisji. Teraz poprawka nr 10. Prawo i Sprawiedliwość, bardzo proszę.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Jest to poprawka porządkująca.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

To, czy zapiszemy „i przekazania" czy „lub przekazania" trochę zmienia sens merytoryczny. Jakie jest stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy za.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Przystępujemy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 23, nikt nie był przeciw, 7 osób wstrzymało się.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskuje pozytywną rekomendację Komisji. Następną poprawką jest 11. Pani poseł chyba źle uzasadniła poprawkę.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Nie, to pani przewodnicząca pomyliła. Jedna i druga są porządkującymi. Zarówno 10, jak i 11.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Bardzo proszę, pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. W przypadku poprawki jedenastej nie rozumiem, więc uprzejmie proszę, żeby mi to wytłumaczyć. Jest różnica pomiędzy wyrazami „ustalenia wysokości i przekazania" a wyrazami „ustalenia wysokości lub przekazania". Bardzo proszę, ponieważ nie można tego tak błyskawicznie sprawdzić w tekście, żeby autorzy poprawki objaśnili tę kwestię.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Bardzo proszę, kto z klubu PiS się podejmuje? Pani minister, proszę.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, poprawka jest efektem opinii Sądu Najwyższego z 11 października bieżącego roku. Jest to kwestia odniesień i procedur związanych z drogą administracyjną. Zapis „ustalenia wysokości i przekazania" budził wątpliwości. Sąd sugerował zmianę spójnika. Stąd wyrazy „ustalenia wysokości lub przekazania".

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś głosy? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 25, nikt nie był przeciw, 8 osób wstrzymało się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Poprawka uzyskała pozytywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 12 Prawa i Sprawiedliwości.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Ta poprawka również opiera się na opinii Sądu Najwyższego, który stwierdził, że „Opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych placówkach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz opłaty za korzystanie w wyżywienia w takich placówkach stanowią niepodatkowe należności budżetowe o charakterze publiczno-prawnym”.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Chodzi o zwolnienie z podatku opłat rodziców za wyżywienie?

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Dokładnie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Ministerstwo?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Nie jest to kwestia zwolnienia z podatków, ale ustalenia charakteru tych opłat. W zależności bowiem od charakteru opłat obowiązuje określona droga sądowa. To, że są to opłaty o charakterze publicznym powoduje określony tryb.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czyli państwo gwarantuje sobie ściągalność od rodziców, tak? Biuro Legislacyjne?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Pani przewodnicząca, bardzo proszę nie nadużywać charakteru... To jest nieprawda.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Ja chcę tylko dopytać.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Nie, pani stwierdziła, a to jest nieprawda.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Nie, ja chcę się po prostu dopytać. Czy są jakieś głosy w tej sprawie? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 27, nikt nie był przeciw, jedna osoba wstrzymała się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Poprawka uzyskuje pozytywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki trzynastej. Ustaliliśmy, że będzie ona głosowana z poprawkami nr 33 i 34. Jest to poprawka klubu Platformy. Pozwolą państwo, że uzasadnię ją w imieniu klubu.

Otóż w ustawie z 2013 r., wysokość maksymalnych limitów dotacji na wychowanie przedszkolne ustalono na 2018 r. w wysokości 1 000 768 tys. zł. Taka wysokość dotacji przedszkolnej była zagwarantowana ustawą w momencie, kiedy wprowadzaliśmy dotację przedszkolną. W związku z tym, że proponujecie państwo obniżenie tej dotacji do 1 000 400 tys. zł, proponujemy utrzymanie kwoty z 2013 r. i zwiększenie dotacji na jednego przedszkolaka do kwoty 1800 zł.

Przypomnę, że samorządy, przyjmując tę ustawę, miały gwarancję, że w kolejnych latach uzyskają te kwoty. Klub Prawa i Sprawiedliwości również głosował wtedy za tą ustawą. Bardzo proszę panią minister o stanowisko ministerstwa.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciwni, dlatego że uzasadnienie nie oddaje rzeczywistości. Przypominam państwu, że sześciolatek jest w subwencji oświatowej. Poza tym kwota jest ruchoma, ponieważ jest odzwierciedleniem kwoty na uczniów korzystających z wychowania przedszkolnego.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Biuro Legislacyjne? Nie ma uwag. Pan poseł, rozumiem, głos przeciw poprawce.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Przeciw poprawce. Pani przewodnicząca, pragnę zwrócić uwagę, że kwota, która jest zawarta w subwencji na sześciolatka jest i tak blisko trzykrotnie wyższa od tej, którą państwo zaplanowaliście na sześciolatka wtedy, kiedy planowaliście cały system. W związku z tym szkoda, że wielka hojność państwa nie znalazła odzwierciedlania w czasie, kiedy projektowaliście ten zapis.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Pozwolę sobie zgłosić głos za. Panie pośle, kiedy projektowaliśmy tę ustawę, było w niej wpisane obniżenie wieku szkolnego. Sześciolatek uzyskiwał pełną subwencję oświatową, w wysokości ponad 5 tys. zł. To jest miliard różnicy na subwencji oświatowej. Te pieniądze, o których dzisiaj mówimy, nie dotyczą sześciolatka, tylko trzylatka, czterolatka i pięciolatka. Wtedy gwarantowaliśmy pełną subwencję na sześciolatka oraz 1 000 700 tys. zł na wychowanie przedszkolne. Bardzo proszę o precyzyjne odnoszenie się do liczb z budżetu państwa. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 9, przeciw 23, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Poprawka otrzymuje negatywną opinię Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 14. Bardzo proszę, pani poseł Gapińska.

Poseł Elżbieta Gapińska (PO):

Pani przewodnicząca, proponujemy skreślić art. 76. Oczywiście możemy rozmawiać o zmianie w Karcie Nauczyciela, nawet związki zawodowe nie są temu przeciwne, ale nie w takim trybie i nie w takiej ustawie. Jest to po prostu kompletnie niezrozumiałe.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Biuro Legislacyjne?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Chcemy tylko uczulić, że jest to poprawka bez konsekwencji. Państwo skreślają cały artykuł dotyczący zmian w Karcie Nauczyciela. Nie ma jednak konsekwencji w przepisach przejściowych, dostosowujących, bo one też powinny zostać skreślone.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł, jak rozumiem, głos przeciw?

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Tak, głos przeciw. Argumentacja Biura Legislacyjnego jest chyba wystarczająca, natomiast nie miałem wcześniej możliwości odniesienia się do pani...

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Jesteśmy już po, przy poprawce nr 14.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Pani przewodnicząca, zgodziłbym się z pani poprzednim wywodem, gdyby nie fakt, że obejmując sześciolatków subwencją w 2014 r., ustaliliście łączną kwotę subwencji mniejszą niż w roku poprzednim.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Panie pośle, o subwencji będziemy rozmawiali w drugiej części posiedzenia Komisji. Przypomnę tylko panu posłowi, że w 2007 r. subwencja wynosiła 28 000 000 tys. zł, a w 2014 r. czy 2015 r. nawet 40 000 000 tys. zł, chyba nawet więcej. To co najmniej o 12 000 000 tys. zł więcej.

Pani poseł Lubnauer i jej głos za.

Poseł Katarzyna Lubnauer (N):

Zdecydowanie jesteśmy za poparciem tej poprawki. Mieliśmy nawet opinię BAS, która jednoznacznie mówiła, że tryb zmiany Karty Nauczyciela przy pomocy zmiany ustawy o finansowaniu oświaty jest w pewnym stopniu przekroczeniem zasad i norm.

Mam wrażenie, że państwo bardzo się boją rozmawiać z nauczycielami i otwarcie mówić, że trzeba zmieniać Kartę Nauczyciela. W ten sposób zmiany te nie są z jednej strony wystarczające, a z drugiej są oszukaniem środowiska nauczycielskiego, które nie w pełni może uczestniczyć w debacie dotyczącej tego, w jakim kierunku powinny następować zmiany w Karcie Nauczyciela. Jest tu kilka elementów: kwestia oceny, kwestia tego rozporządzenia, które dodatkowo mówi o ocenie moralności i etyki, kwestia wydłużenia okresów na poszczególne staże, na poszczególne stopnie awansu, co oznacza jednoznacznie obniżenie perspektywy zarobków. W zamian za to nauczyciele nie tylko niczego nie dostają, ale nikt z nimi nawet poważnie nie rozmawiał. Dlatego zdecydowanie popieramy tę poprawkę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pani minister.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, szanowni goście, ponieważ padają nieprawdziwe sformułowania, muszę reagować, nadużywając państwa cierpliwości i czasu. Nieprawdą jest, to co mówi pani poseł dlatego, że konkluzja BAS była jednoznaczna. Był wniosek o to, że ustawa o finansowaniu wraz ze zmianami w Karcie podlega dalszemu procedowaniu. Nieprawdą jest też, że jest to procedowanie nie wprost, nieprzejrzyste i niejawne. Zacznę od zespołu, który pracował nad tymi zmianami. Oczywiście nie wszędzie są kompromis i zgoda, ale rozmawialiśmy od listopada. Chcę również przypomnieć państwu, że w uzasadnieniu załącznikiem do projektu jest 50 stron konsultacji społecznych. Zamknęliśmy pierwszy etap pracy zespołu, o czym też państwa kilkukrotnie informowałam, mówiąc o tym, że jest kilka pilnych rozwiązań, koniecznych do zamknięcia i ujęcia w przepis – po to, żeby dyskutować dalej. Bardzo dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Głos z sali:

To jednak można prostować, pani przewodnicząca.

Poseł Katarzyna Lubnauer (N):

Mam przed sobą opinię merytoryczną. Ja w drodze sprostowania, bo pani zarzuciła mi kłamstwo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Proszę państwa posłów o zachowanie spokoju. Proszę, pani przewodnicząca Lubnauer.

Poseł Katarzyna Lubnauer (N):

Pani minister przed chwilą zarzuciła mi kłamstwo, zatem czytamy. Po pierwsze, mamy w opinii BAS: „niezasadne jest dokonywanie fundamentalej zmiany ustawy Karta Nauczyciela w związku z ustawą o finansowaniu zadań oświatowych w zakresie niedotyczącym przedmiotowej materii projektowanej ustawy. Nowelizacja Karty Nauczyciela

powinna być dokonywana oddzielnie”. To jest jeden zapis. Drugi mówi o intencjach państwa: „szacuje się, że oszczędności wynikające z wydłużenia ścieżki awansu zawodowego z nadwyżką pokryją planowane wydatki związane z dodatkiem za wyróżniającą naukę”. Powinno być „pracę”, a nie „naukę”, ale podejrzewam, że BAS się pomylił.

Mamy dość wyraźną sytuację, w której jest mowa o tym, że wydłużenie ścieżki awansu jest niczym innym, jak tylko szukaniem oszczędności w kieszeniach nauczycieli, czyli obniżeniem im pensji. Z tego chcecie sfinansować swoją obietnicę, tzw. 500+ dla nauczycieli dyplomowanych. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Pani minister chciałaby sprostować sprostowanie. Proszę umożliwić pani minister zabranie głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję za zwrócenie uwagi. Bardzo proszę, pani minister.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Dziękuję bardzo. Słusznie pani zauważyła, że opinia BAS w wielu punktach jest dyskusyjna – tak jak w cytacie, która pani zaproponowała. Chcę państwu powiedzieć, że każda opinia Biura Analiz Sejmowych kończy się konkluzją. Konkluzje są dwie: projekt może być przedmiotem dalszych prac legislacyjnych oraz projekt spełnia wymogi przewidziane w regulaminie Sejmu. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Mamy jeszcze głos ze strony społecznej. Bardzo proszę, pan przewodniczący Pisarek z Forum Związków Zawodowych.

Przewodniczący „NSZZ” Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych Tadeusz Pisarek:

Ja bardzo krótko, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, pani minister powołuje się na pracę zespołu. Jako członek zespołu, protestuję przeciwko sformułowaniom, że coś tam zostało uzgodnione. Komisja powinna mieć udostępniony protokół z czerwcowego posiedzenia tego zespołu. Wtedy byłoby jasne, kto i na co się zgadzał. Dziękuję uprzejmie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Pani przewodnicząca, składam wniosek formalny o to, żeby pani przewodnicząca jednoznacznie określiła zasady udzielania głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Panie pośle, zasady mamy ustalone takie jak przy każdym głosowaniu. Najpierw głos zabiera przedstawiciel, potem jest stanowisko rządu, głos za, głos przeciw, ewentualnie jeżeli głos chce zabrać strona społeczna, to jeszcze strona społeczna.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Kiedy zgłaszałem prośbę o sprostowanie, nie udzieliła mi pani głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Nie było słowa „sprostowanie”. Jeżeli przeoczyłam, to przepraszam.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Udzieliła pani głosu pani poseł. Proszę o symetryczne traktowanie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Staram się, panie pośle. Nikt z przewodniczących nie zgłaszał mi, że chce pan wystąpić w trybie sprostowania. Bardzo proszę, przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 8, przeciw 23, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskała negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 15 Klubu Platformy Obywatelskiej. Bardzo proszę, pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. W art. 76 proponujemy skreślić pkt 3, który odnosi się do na nowo zapisanej przez państwa oceny nauczyciela. Uważamy, że takiego zapisu nie powinno być. Tym bardziej, że nasze wielkie zaniepokojenie budzi fakt, że państwo w rozporządzeniu planujecie ocenę nauczyciela w sposób absolutnie niedopuszczalny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko rządu?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciw. Zapraszamy panią poseł Augustyn do intensyfikacji prac nad projektem rozporządzenia. Maksymalnie uspołeczniamy ten projekt. Czekamy na wizytę w Ministerstwie Edukacji Narodowej lub na kontakt drogą mailową, pisemną – jak pani poseł sobie życzy. Zresztą tak samo jak każdy inny poseł Rzeczypospolitej, jak każdy inny związek, jak każda strona, która będzie ten projekt konsultować.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję. Mówimy w tej chwili o zapisach ustawowych. Czy ktoś z państwa jeszcze? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki nr 15? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 8, przeciw 23, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskała negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 16 klubu Platformy. Pozwolicie państwo, że przedstawię ją w imieniu klubu.

Otóż, w ustawie o finansowaniu zadań oświatowych mamy zapis o dodatku za wyróżniającą pracę dla nauczycieli dyplomowanych, tzw. 500+. Wprawdzie dopiero od 2022 r., ale inną poprawką będziemy się starali to przyspieszyć. Uważamy też jednak, że prawo do dodatku za wyróżniającą pracę przy tak rygorystycznych warunkach oceny i przy wprowadzeniu oceny co 3 lata, a w czasach PRL ocena była obowiązkowa co 5 lat, powinien mieć również nauczyciel mianowany i kontraktowy. Dziękuję. Proszę o stanowisko ministerstwa.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciwni. Przypominamy państwu, że taki dodatek funkcjonuje. Każdy nauczyciel na każdym etapie może uzyskać dodatek za wyróżniającą pracę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jak rozumiem, pani minister mówi o dodatku motywacyjnym, a my mówimy o dodatku za wyróżniającą pracę.

Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Pragniemy zwrócić uwagę, że kwestia tych dodatków pojawia się w poprawkach nr 16, 17 i 37. Jeśli dobrze odczytujemy intencję wnioskodawców, to poprawka nr 16 jest najdalej idąca. Jej przyjęcie spowoduje, że każdemu nauczycielowi, niezależnie od stopnia awansu zawodowego, przysługiwałby ten dodatek. Jeśli państwo zdecydowalibyście się przyjąć tę poprawkę, to automatycznie rekomendacją dla poprawki nr 17 musi być jej odrzucenie. Inaczej nauczyciel kontraktowy i mianowany mieliby dwie podstawy do dodatków.

Nie bardzo wiemy, jak głosować, bo w poprawce nr 37, w której państwo zmieniają to, od kiedy przysługuje dodatek, zostawili państwo jednak tego dyplomowanego. W takim układzie należałoby chyba głosować tak: poprawkę nr 16 samą, a w momencie, w którym

zostanie odrzucona, poprawkę nr 17 z poprawką nr 37. Bowiem poprawki nr 16 i 37 „nie chodzą ze sobą” w tym sensie, że w poprawce nr 16 jest mowa o każdym nauczycielu, a w zapisie o przyspieszeniu wejścia w życie jest mowa tylko o dyplomowanym. One są po prostu niespójne.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Intencja jest zatem taka, żeby przegłosować tę najdalej idącą, czyli poprawkę szesnastą. Jeżeli poprawka szesnasta uzyska negatywną rekomendację Komisji, to poprawki nr 17 i 37 odrębnie. Taka jest intencja. Nie mamy złudzeń co do wyników głosowania, taka jest więc nasza intencja. Czy Biuro Legislacyjne zgłasza sprzeciw wobec takiego głosowania? Nie. Dziękuję bardzo.

Czy stanowisko rządu już było? Nie. Zatem proszę, stanowisko rządu.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Zostało wyartykułowane.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. W takim razie przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki nr 16? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 8, przeciw 23, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka ma negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 17. Pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. Najpierw chciałabym przeprosić, ponieważ mamy tutaj klasyczny błąd pisarski. Mianowicie podczas pisania poprawki, zapisaliśmy w jednym momencie nauczyciela mianowanego i dyplomowanego, tak samo – kontraktowego i dyplomowanego. Jest to błąd pisarski. Bardzo serdecznie za niego przepraszam.

Intencją poprawki jest to, aby w sytuacji, gdy państwo odrzucili poprzednie rozwiązanie, czyli to, żeby 16% dodatek za wyróżniającą pracę przysługiwał nauczycielom na wszystkich stopniach awansu zawodowego, zróżnicować stopnie awansu zawodowego oraz zróżnicować wysokość dodatku, który będzie wypłacany dla nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego. I tak: nauczycielom mianowanym proponowalibyśmy dodatek w wysokości 13%, a kontraktowym 10%. Oczywiście zgodnie z państwa propozycją, że byłyby one za wyróżniającą pracę. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko ministerstwa?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Biuro Legislacyjne?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Zauważyliśmy tę omyłkę pisarską. Rozumiem, że po prostu w dodatkowym sprawozdaniu zapiszemy już poprawnie.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś głosy? W takim razie przystępujemy do głosowania. Kto jest z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Dziękuję. Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 8, przeciw 23, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka otrzymuje negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki osiemnastej. Ona ma być głosowana łącznie z poprawkami nr 24, 25, 35, 39 i 42. Bardzo proszę o przedstawienie.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pani przewodnicząca, pani minister, szanowni państwo. Te poprawki odnoszą się przede wszystkim do naszej rezygnacji z rozwiązania dotyczącego wynagrodzenia płaconego z dołu. Rezygnujemy z tego pomysłu. Rozszerzają one też delegację dla jednostek samorządu terytorialnego w obszarze subwencji oświatowej w ramach przyjętych w tej ustawie rozwiązań.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo, pani poseł. Bardzo się cieszymy. Pani minister?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, z dużym żalem podejmujemy wspólnie taką decyzję. Było to bowiem bardzo oczekiwane i bardzo dobre rozwiązanie. Natomiast nie zdołaliśmy wraz z samorządowcami przekonać do niego nauczycieli. Ze zwykłego szacunku do nauczycieli, którym należą się gwarancja i spokój, zdecydowaliśmy, że dopóki razem z samorządowcami nie sprawimy, że nauczyciele będą przekonani, że jest to po prostu oczywistość ekonomiczna, nie możemy podejmować takich decyzji. Mamy już pomysły na różnego rodzaju rozwiązania, ich promocję, kiedy ustawa już wejdzie w życie. Gdy środowisko nauczycielskie będzie gotowe, my będziemy gotowi do tej zmiany.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne, bardzo proszę.

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Chcemy tylko zasygnalizować państwu, że zrobiliśmy połączenie sześciu poprawek. Dokonaliśmy również korekty w poprawce nr 42. W oryginale poprawki było: wyrazy „art. 81 pkt 1” zastępuje się wyrazami „art. 81 pkt 1 w zakresie art. 28 ust. 6 pkt. 6”. W związku z tym, że będzie ona głosowana łącznie z poprawką nr 25, która w art. 81, zawierającym dotąd trzy zmiany, tj. skreslić zmianę drugą i pierwszą, nie będzie potrzeby pisania „art. 81 pkt 1”. Przewidzieliśmy to i dlatego zapisaliśmy ją w ten sposób.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw wobec propozycji Biura Legislacyjnego? Nie słyszę. Strona społeczna, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Biura w Związku Powiatów Polskich Grzegorz Kubalski:

Nazywam się Grzegorz Kubalski, reprezentuję Związek Powiatów Polskich. Podzielam żal wyrażony przez panią minister, dotyczący zmian zaproponowanych w art. 76 w pkt. 22, których nie udało się przeprowadzić. Natomiast przyjmuję za dobrą monetę to, że będziemy jeszcze na ten temat dyskutować. Jeżeli uda nam się dojść do porozumienia z organizacjami nauczycielskimi, to wówczas będziemy mogli wrócić do tych spraw.

Natomiast chciałem się wypowiedzieć głównie w zakresie zmiany dotyczącej poprawki nr 24.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

To może przy poprawce nr 24? Ale to jest... Przepraszam, bardzo proszę.

Zastępca dyrektora Biura w Związku Powiatów Polskich Grzegorz Kubalski:

Zabieram głos od razu z tego względu, że związek zmiany z poprawki nr 24 ze zmianą z poprawki nr 18 jest w moim odczuciu dość luźny. A to dlatego, że istotą zmiany w poprawce nr 24 jest poszerzenie zakresu wytycznych do rozporządzenia, określającego zasady podziału części oświatowej subwencji ogólnej w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zmiana polega na tym, że pojawia się dodatkowy pkt 7, który do tej pory nie funkcjonował. Podzielamy sam kierunek, który jest zawarty w tym punkcie. Chodziło o unik-

nięcie sytuacji, w której w liceach ogólnokształcących dla dorosłych, czy szkołach policealnych, dajemy dotację niezależnie od tego, jakie wyniki uzyskują uczniowie tych szkół. Statystyki pokazują, że uzyskują bardzo słabe wyniki. Nasz niepokój budzi jednak dodanie fragmentu: „w szkołach lub placówkach prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe". Otóż kwalifikacyjne kursy zawodowe są prowadzone również w szkołach – według obecnej terminologii – ponadpodstawowych. Tych, w których uczy się młodzież. Tymczasem literalne sformułowanie punktu oznacza, że również w takim przypadku subwencja naliczana na taką szkołę będzie uzależniona od wyniku egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

W efekcie uzyskamy sytuację, że np. w liceach, niezależnie od wyników egzaminów maturalnych, jest identyczny sposób naliczania bez uwzględnienia wyników, a w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe, wynik egzaminu maturalnego będzie wpływał na wysokość subwencji naliczanej na daną jednostkę samorządu terytorialnego. Wydaje mi się, że nie było to celem ministerstwa, a pojawiło się ze względu na niezbyt fortunne zredagowanie tego przepisu. Prosiłbym o wyjaśnienie tej kwestii, żeby nie okazało się, że w celu uszczelnienia miejsca, w którym faktycznie następuje wypływanie środków publicznych, uzyskamy efekt taki, że jednocześnie rykoszetem cios otrzymają te szkoły, które absolutnie w pierwotnym zamierzeniu nie miały być objęte tym przepisem.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Bardzo proszę o głos Biura Legislacyjnego, bo też wydaje mi się, że niewiele ma to wspólnego z płaceniem z góry czy z dołu.

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Jeśli poszukiwać by ścisłego związku merytorycznego, to poprawka nr 18 jest związana z poprawkami nr 25, 35, 39, a poprawka nr 24 z poprawką nr 42. Ze względu na to, że one w art. 81 dokonują takich zmian, że będzie to rzutować na liczbę zmian w art. 81, zrobiliśmy takiego – jak my to nazywamy – węża, tj. jedna poprawka z bloku łączy się z którąś z następnego. Jeśli by państwo chcieli rozbić to na dwa bloki, ale poprawkę nr 42 zostawilibyśmy w takim brzmieniu bez pkt 1, uznając, że skreślą państwo pkt. 2 i 3... Inaczej gdybyśmy je zestawili tak jak było w propozycji wnioskodawcy i rozbili na dwa bloki, to musiałabym przygotować tekst: „w art. 81 w pkt. 1 w zakresie", a nie będzie punktów, bo będzie tylko jedna zmiana. Chyba, że umawiamy się, że poprawkę nr 42 zostawiamy w takim brzmieniu, mimo, że była ona zgłoszona inaczej. Wtedy możemy rozbić poprawki na dwa bloki: tj. poprawki nr 18, 25, 35 i 39 oraz 24 i 42. One się łączą merytorycznie. Ze względu na sprawy techniczne i to, że tekst nam się rozjeżdża, połączyliśmy te dwa bloki w jeszcze większy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Na początku zostaliśmy zapewnieni, że dotyczy to tylko zmiany płacenia z dołu do góry czy odwrotnie, a tutaj moim zdaniem poprawka ta jest zbyt poważna, żeby ją łączyć. Proponowałabym, żeby głosować rozłącznie. Czy jest sprzeciw wobec rozłącznego głosowania.

Głos z sali:

Jest sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Rozumiem, że państwo posłowie chcą blok ten przegłosować razem?

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Chcemy przegłosować go zgodnie z naszą pierwotną propozycją i, jak widać, można taki wariant zaproponować, bo został już zaakceptowany.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Ministerstwo Edukacji Narodowej?

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Przychylamy się do ustaleń Biura Legislacyjnego, jeśli chodzi o głosowanie. Jeżeli chodzi o merytoryczne odniesienie się do poprawki nr 24, to chcemy państwa poinformować, że nie ma tutaj pomyłki. Nie ma niefortunnego sformułowania. Jeśli chodzi o kwalifikacyjne kursy zawodowe, to za uczestnictwo płacimy w wadze. Nie możemy jednak pozwolić na to, że płacimy dodatkowo za to, że ktoś nie zdaje egzaminu. Po to zostały wymyślone kwalifikacyjne kursy zawodowe. To musi mieć efekt, bo są to publiczne pieniądze. Przypominam państwu, że w tej chwili realizujemy projekt, który mamy nadzieję skończyć około marca, w którym chcemy różnicować subwencje w zależności od tego, w jakim zawodzie odbywa się kształcenie. Nie możemy dopuścić, że 9 000 000 tys. zł nie współgra z rynkiem. To są zbyt duże publiczne pieniądze. To jest przykład takiego właśnie myślenia.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję, pani minister. Ja jednak podtrzymuję swój wniosek o rozłączne głosowanie. Przegłosujemy zaraz ten wniosek. Jestem przekonana, że tak poważna zmiana w przepisach dotyczących subwencji oświatowej dla samorządów terytorialnych, nie powinna być wrzucana do ustawy w drodze poprawki w drugim czytaniu. To są zbyt poważne sprawy i to, jak miałoby być docelowo uregulowane, powinno być uzgodnione ze wspólną komisją rządu i samorządu terytorialnego.

Minister edukacji narodowej Anna Zalewska:

Chcę tylko poinformować panią przewodniczącą, że przepis jest; to tylko kwestia doprecyzowania i określonej delegacji.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Doprecyzowanie, jak rozumiem, z rozszerzeniem. Bardzo proszę, strona społeczna i kończymy; głosujemy wniosek formalny o rozłączne głosowanie. Następnie przystępujemy do głosowania.

Zastępca dyrektora Biura w Związku Powiatów Polskich Grzegorz Kubalski:

Nie miałbym wątpliwości, gdyby w delegacji ustawowej było wskazanie, że chodzi o liczbę uczestniczących w kwalifikacyjnych kursach zawodowych. Wtedy rzeczywiście nie byłoby problemu. Natomiast kłopot polega na tym, że sformułowanie mówi o liczbie uczniów w szkołach lub placówkach prowadzących kwalifikacyjne kursy zawodowe. Oznacza to tyle, że jeżeli mamy szkołę, która prowadzi kwalifikacyjny kurs zawodowy, to wpływ na subwencję będzie miało nie tylko to, jaki efekt daje przeprowadzenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego, ale cały proces nauczania w odniesieniu do wszystkich uczniów, również tych, którzy uczą się w ramach standardowego obowiązku szkolnego czy obowiązku nauki. Tak wynika z literalnego brzmienia tego przepisu. Obawiamy się, żeby nie spowodowało to później problemów. Gdyby dotyczyło to wyłącznie uczestników kwalifikacyjnych kursów zawodowych, nie mielibyśmy wątpliwości.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Myślę, że wszyscy mamy już jasną sytuację. Po pierwsze, przegłosujemy, czy głosujemy rozłącznie czy razem i dalej – w zależności od wyniku głosowania. Zapisowi poprawki na pewno trzeba się będzie jeszcze przyjrzeć. Jest jeszcze Senat. Tam też będzie można o tym porozmawiać.

Bardzo proszę, kto z państwa posłów jest za rozłącznym głosowaniem poprawek? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 9, przeciw 22, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo, czyli głosujemy poprawkę. Przypominam, że poprawka dotyczy wykreślenia przejścia z góry na dół czy odwrotnie. Już nie pamiętam, w którą stronę, ale chodzi o to, żeby wynagrodzenie nauczycieli płacić tak jak dotychczas. Głosujemy. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 31, brak głosów przeciw, nikt nie wstrzymał sie od głosu.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dla porządku dodam jeszcze, że nie była to tylko i wyłącznie poprawka PiS. Platforma Obywatelska również zgłosiła tożsamą poprawkę, ale już bez konsekwencji w innych artykułach.

Przechodzimy do poprawki nr 19. Proszę przedstawiciela klubu Platformy, panią poseł Gapińską.

Poseł Elżbieta Gapińska (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Pani minister, skoro po poprzedniej poprawce jesteśmy w takim dobrym nastroju, to, żeby wykazać się dobrą wolą i zrozumieniem wobec dyrektorów i wicedyrektorów szkół, to może jeszcze w art. 76 w pkt. 23 wykreślilibyśmy lit. c, która ogranicza możliwość godzin ponadwymiarowych dla dyrektorów i wicedyrektorów szkół. W tym zapisie pokazujecie państwo, jak niewielkie zaufanie macie do tych osób. Chcę powiedzieć, że to, co zostało tutaj zapisane, jest w większości przypadków realizowane. Szczególnie teraz, kiedy jest mało godzin ponadwymiarowych dla nauczycieli czy etatów nauczycielskich, bo jak wiadomo przeszło 9 tys. nauczycieli straci pracę, chcę powiedzieć, że dyrektorzy i wicedyrektorzy szkół nie dają sobie dużo godzin ponadwymiarowych.Wręcz przeciwnie. W związku z tym zapis ten odbierają jako totalny brak zaufania ze strony ministerstwa do ich kompetencji. Dobrym gestem z państwa strony byłoby wyrzucenie tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko ministerstwa?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Marzena Machałek:

Nie wyrzucamy tej poprawki, tylko jesteśmy przeciw. W jakimś stopniu realizujemy ten postulat w poprawce dwudziestej, w której uelastyczniamy możliwość przyznawania godzin ponadwymiarowych dyrektorom.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Biuro, proszę.

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

W przypadku przyjęcia poprawki nr 19, poprawka nr 20 „będzie na odrzucić".

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za poprawką? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 8, przeciw 20, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Poprawka ma negatywną opinię Komisji. Teraz poprawka nr 20. Bardzo proszę przedstawiciela klubu PiS.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pani przewodnicząca, pani minister, szanowni państwo, proponowana zmiana może nie jest tak szeroka, jak przed chwilą omawiana przez koleżankę z Platformy Obywatelskiej, ale ma na celu ułatwienie zapewnienia właściwej organizacji pracy szkoły w sytuacji, w której nie będzie możliwości pozyskania nowego nauczyciela. Chodzi o prowadzenie np. kilku godzin zajęć w szkole. Ułatwienia te odnoszą się do dyrektora, wicedyrektora lub innego nauczyciela korzystającego z obniżonego, tygodniowego, obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Oczywiście będzie on musiał posiadać stosowne kwalifikacje do prowadzenia zajęć.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko ministra?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Akceptujemy tę poprawkę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję. Przystępujemy do głosowania. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki głosowania.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 23, przeciw 5, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskuje pozytywną rekomendację Komisji. Teraz poprawki nr 21 klubu Prawa i Sprawiedliwości.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pani przewodnicząca, pani minister, ta poprawka jest skorygowaniem błędnego odniesienia pierwotnego. Chodzi tutaj o ust. 7 pkt 3 lit. b.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko ministra?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Akceptuje.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Akceptuje, nie ma uwag. Przystępujemy do głosowania. Czy jest sprzeciw wobec tej poprawki? Nie słyszę. Poprawka ma pozytywną rekomendację Komisji.

Przechodzimy do poprawki nr 22 klubu Platformy. Poseł Augustyn, bardzo proszę.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję bardzo. W art. 76 proponujemy skreślić pkt 29, który odnosi się do zapisów w Karcie Nauczyciela, dotyczących dwóch punktów. Po pierwsze, nauczycieli przechodzących na emeryturę i mających prawo do lokalu mieszkalnego, który zachowują do tej pory. Chcemy, żeby taka sytuacja została. Po drugie, do jednorazowego zasiłku na zagospodarowanie, który także jest zapisany w Karcie Nauczyciela. Nie mielibyśmy wątpliwości, żeby go usunąć, gdyby został wliczony w wynagrodzenie nauczycieli stażystów. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy są jakieś uwagi? Przystępujemy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 9, przeciw 19, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskała negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 23 klubu Platformy. Pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Dziękuję uprzejmie. Konsekwetnie – zgodnie zresztą ze stanowiskiem Biura Legislacyjnego – upieramy się, żeby skreślić art. 77, który odnosi się do zapisów z ustawy z 1982 r. i daje tzw. karciane gwarancje kuratorom oświaty. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko ministerstwa?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy są jakieś uwagi? Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 8, przeciw 20, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskuje negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 26 klubu Platformy. Bardzo proszę, pani poseł Białkowska.

Poseł Anna Białkowska (PO):

Szanowni państwo, proponujemy, aby w art. 84 w pkt. 4 skreślić lit. b. Zapisaliście państwo w projekcie zlikwidowanie stanowiska asystenta nauczyciela. Przypominamy, że asystent nauczyciela to osoba wspomagająca, to drugi wychowawca dzieci. Jest to podwyższenie standardu pracy nauczyciela w wychowaniu, nauczaniu i opiece nad uczniami. Przypominamy również, że to dyrektor ocenia potrzebę zatrudnienia asystenta. I to on przedstawia ją samorządowi, który ma wygospodarować pieniądze. Pozwólmy, drodzy państwo, zdecydować samorządowcom, czy znajdą się pieniądze na to stanowisko.

Asystent nauczyciela to również dobry sposób na wprowadzenie nowego nauczyciela do pracy lub po prostu zatrudnienie tych nauczycieli, których w wyniku reformy niestety zwolniono.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko ministra?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy są jakieś uwagi? Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 8, przeciw 18, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Poprawka uzyskała negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 27 klubu Prawa i Sprawiedliwości.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pani przewodnicząca, pani minister, szanowni państwo, poprawka zaproponowana została przez Ministerstwo Kultury i doprecyzowuje zasady skreślenia ucznia z listy w szkole artystycznej.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Rozumiem, że można skreślić tylko na wniosek rodziców lub pełnoletniego ucznia?

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Akceptujemy tę poprawkę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia tej poprawki? Nie słyszę. Poprawka została pozytywnie zarekomendowana.

Przechodzimy do poprawki nr 28 Prawa i Sprawiedliwości.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Pani przewodnicząca, poprawka nr 28 związana jest z poprawką nr 41. Realizuje ona opinię Sądu Najwyższego – tak jak brzmi, tj. „Do wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 stycznia 2018 r. postępowań w przedmiocie ustalenia wysokości lub przekazania dotacji na rok 2017 lub lata wcześniejsze stosuje się przepisy dotychczasowe".

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Tę poprawkę głosujemy razem z poprawką nr 41.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Jakie jest stanowisko ministra?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Akceptujemy poprawki.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia poprawki? Poprawka uzyskała pozytywną rekomendację Komisji.

Przechodzimy do poprawki nr 29 Prawa i Sprawiedliwości.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Te poprawki też są wspólnie i też są związane z opinią Sądu Najwyższego. Chodzi o poprawki nr 29, 31 i 40.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Akceptuję tę poprawkę.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka nr 29, tj. przesunięcie terminu do dotacji udzielonej... Pani poseł Augustyn.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Prosiłabym, żeby chociaż jednym zdaniem objaśnić, jakich dotacji dotyczą poprawki.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Bardzo proszę. Czy ktoś z klubu Prawo i Sprawiedliwość?

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

W związku z krótkim okresem *vacatio legis* ustawy, należy odstąpić od obowiązku podawania przez dotowane szkoły dla dorosłych do dnia 30 listopada 2017 r. planowanej liczby uczniów, którzy zdadzą egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie lub egzamin maturalny jako warunku koniecznego dla otrzymania dotacji dla tych uczniów. Proponuje się, aby przepis ten był stosowany po raz pierwszy dla dotacji udzielonych w roku 2019.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Rozumiem, że jest to dobry przepis, który odsuwa skutki ustawy...

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia? Przepraszam, pani minister.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Już wyraziłam akceptację dla tej poprawki.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia poprawki? Poprawka uzyskała pozytywną rekomendację Komisji.

Przechodzimy do poprawki nr 30 Prawa i Sprawiedliwości.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

W tym przypadku było błędne odesłanie. Chodzi tutaj o odesłanie w zakresie szkół artystycznych w przepisach przejściowych.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Chodzi zatem o naprawienie błędu legislacyjnego.

Poseł Anna Kwiecień (PiS):

Tak.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Pani minister?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Tak, jest to poprawka legislacyjna.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy ze strony państwa posłów jest sprzeciw? Nie słyszę. Poprawka uzyskuje pozytywną rekomendację Komisji.

Przechodzimy do poprawki nr 36 klubu Platformy Obywatelskiej.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Pani przewodnicząca, ponieważ usunięta została regulacja, która dotyczy zastąpienia wynagrodzenia na miesiąc/za miesiąc, to ta poprawka jest nieaktualna.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Czyli Biuro wycofuje poprawkę?

Legislator z Biura Legislacyjnego Urszula Sęk:

Sekwencja jest taka, że jeżeli na posiedzeniu Komisji rekomendują państwo jedną poprawkę „na przyjąć", to druga ma rekomendację „na odrzucić". Na posiedzeniu plenarnym, na którym pan marszałek będzie głosował, uzna ją za bezprzedmiotową. Nie będzie jej głosował. Państwo ją teraz opiniują „na odrzucić", bo nie mogą być dwie, które są „w inną stronę, na przyjąć".

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw wobec takiego działania? Nie ma. Zatem rekomendacja jest negatywna, odrzucić. Dziękuję.

Przechodzimy do poprawki nr 37 klubu Platformy Obywatelskiej.

Poseł Elżbieta Gapińska (PO):

Poprawka nr 37 dotyczy dodatku za wyróżniającą pracę. Chcielibyśmy, żeby w brzmieniu nadanym przez niniejszą ustawę po raz pierwszy przysługiwał on tym nauczycielom, którzy się wyróżniają, od dnia 1 września 2018 r. Taka jest nasza propozycja. Chociażby częściowo zrekompensuje to nauczycielom niedobre rzeczy, które wydarzają się w przedłożeniu rządowym.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Jakie jest stanowisko ministra?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Jesteśmy przeciw.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy są jakieś głosy? Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 6, przeciw 20, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czyli poprawka uzyskuje negatywną rekomendację Komisji. Przechodzimy do poprawki nr 38 klubu Platformy. Ja ją przedstawię.

Chodzi o przesunięcie terminu ostatecznego rozstania się z asystentami. Państwo wyrzucacie z ustawy możliwość zatrudnienia asystenta w klasach 1-3 i mówicie, że ci, którzy są zatrudnieni, mogą pracować jeszcze przez dwa czy trzy lata. Proponujemy, żeby przesunąć ten termin do 2030 r. ze względu na reformę edukacji i to, że ci ludzie zostaną zwolnieni, zwiększając liczbę bezrobotnych nauczycieli.

Jakie jest stanowisko ministra?

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Jesteśmy przeciw. Nauczyciele mają dwa lata na przekwalifikowanie. W związku z reformą przewidujemy zwiększenie, a nie zmniejszenie liczby etatów nauczycieli.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję, pani minister. Czy są jakies głosy. Nie słyszę. Przystępujemy do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Dariusz Myrcha:

Za 5, przeciw 20, nikt się nie wstrzymał.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Poprawka uzyskuje negatywną rekomendację Komisji. Poprawki nr 39, 40, 41 i 42 zostały już przegłosowane. Zatem skończyliśmy głosowania. Przed nami wybór sprawozdawcy. Bardzo proszę, pan przewodniczący Piontkowski.

Poseł Dariusz Piontkowski (PiS):

Proponuję pana posła Kazimierza Moskala, który przewodniczył podkomisji nadzwyczajnej, która zajmowała się tym projektem ustawy.

Przewodnicząca poseł Krystyna Szumilas (PO):

Czy jest sprzeciw? Nie słyszę. Dziękuję bardzo. Na tym zakończyliśmy rozpatrywanie punktu pierwszego. W punkcie drugim przekazuję przewodniczenie panu przewodniczącemu Rafałowi Grupińskiemu. Dziękuję. Zarządzam 5 minut przerwy.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Rozpoczynamy punkt drugi, dotyczący rozpatrzenia i zaopiniowania dla Komisji Finansów publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2018 (druk nr 1876) w zakresie:

1) części budżetowej 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego w zakresie części oświatowej;

2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe, w zakresie pozycji: 10, 11, 26, 36, 37, 52;

3) części budżetowej 85 – Budżety wojewodów ogółem, w zakresie działów 801 i 854.

Proponuję łączne zreferowanie wszystkich części oraz łączną dyskusję. Czy jest sprzeciw wobec tej propozycji? Dziękuję. Nie ma sprzeciwu. Komisje przyjęły wniosek. W takim razie proszę o zabranie głosu panią minister i łączne przedstawienie tych elementów budżetu.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysokie Komisje, szanowni goście, postaram się to przedstawić w skrócie, gdyż myślę, że każdy miał możliwość zapoznania się z projektem budżetu. Dominującą, podstawową formą finansowania wydatków oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej jest część oświatowa subwencji ogólnej, która na rok 2018 zaplanowana jest w kwocie 43 079 335 tys. zł. Jest ona wyższa w stosunku do kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, uwzględnionej w ustawie budżetowej na rok 2017 o 1 169 799 tys. zł, tj.o 2,8%.

W kwocie subwencji uwzględniono:

– podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli o 5% od 1 kwietnia;

– zmiany wynikające z ustawy Prawo oświatowe oraz Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe, a także rozporządzenia w sprawie ramowych programów nauczania;

– planowane zmiany, które wynikają z ustawy, którą przed chwilą procedowaliśmy, a więc o finansowaniu zadań oświatowych;

– zmiany w liczbie i strukturze awansu zawodowego nauczycieli;
– przekazanie kilku szkół rolniczych do prowadzenia ministrowi rolnictwa i rozwoju wsi. Teraz przejdę do częśći 83 – Rezerwy celowe. W ramach rezerw celowych budżetu państwa na 2018 r. pozycje 10, 11, 26, 36, 37, 52 przeznaczonych na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej zaplanowaliśmy kwotę 2 292 200 tys. zł. Z tego w rezerwie celowej nr 10, środki na awans zawodowy nauczycieli zaplanowano na 24 000 tys. zł, co jest wzrostem o 7,1%. W rezerwie celowej poz. 11 Stypendia Prezesa Rady Ministrów dla uczniów szczególnie uzdolnionych, zaplanowano na kwotę 11 000 tys. zł., czyli na poziomie roku 2017. W rezerwie celowej poz. 26 środki na wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, zapewnienie uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych oraz realizację programu rządowego „Aktywna tablica", zaplanowano łącznie kwotę 848 200 tys. zł, tj. 1,7% mniej niż w 2017 r.

Środki te zostaną przeznaczone na:
– realizację zadań związanych z zapewnieniem uczniom objętym obowiązkiem szkolnym dostępu do bezpłatnych podręczników i materiałów edukacyjnych w kwocie 44 000 tys. zł;
– realizację zadań związanych z pomocą materialną dla uczniów w formie stypendiów i zasiłków szkolnych oraz zakup podręczników szkolnych dla uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej w kwocie 369 200 tys. zł;
– realizację zadań o charakterze interwencyjnym związanych z pomocą dzieciom i uczniom, np. w formie zasiłku losowego na cele edukacyjne, wyjazdu terapeutyczno -edukacyjnego, zajęć opiekuńczo-terapeutyczno-edukacyjnych w kwocie 5 000 tys. zł;
– realizację zadań określonych w rządowym programie rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019„Aktywna tablica" w kwocie 70 000 tys. zł.

Zmniejszenie środków w rezerwie celowej wynika z niższych wydatków, jakie planuje się ponieść w 2018 r. na zapewnienie uczniom szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów prawa do bezpłatnych podręczników, materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych w związku z reformą systemu szkolnego oraz zmniejszenia wydatków finansowych związanych z opracowaniem bezpłatnego podręcznika „Nasz elementarz".

W rezerwie celowej poz. 36 Środki na realizację zadań w ramach programu Bezpieczna +, zaplanowano na 18 000 tys. zł, tj. zmniejszenie o 2 000 tys. zł w porównaniu z wydatkami zaplanowanymi na 2017 r. Wynika to z planowanego na 2018 r. harmonogramu realizacji zadań określonych w tymże programie.

W rezerwie celowej poz. 37 Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa – Priorytet 3, zaplanowano 30 000 tys. zł. W rezerwie celowej poz. 52 Zwiększenie dostępności wychowania przedszkolnego zaplanowano 1 361 000 tys. zł.

W tej chwili przechodzę do części 85 – Budżety wojewodów. Dochody budżetu państwa na 2018 r. zaplanowano w ramach działu 801 – Oświata i wychowanie łącznie na 884 000 tys. zł, co oznacza wzrost planowanych dochodów w porównaniu z rokiem 2017 o 1,5%. Wydatki budżetowe w części 85 w dziale 801 – Oświata i wychowanie oraz w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza, na 2018 r. zaplanowano łącznie na 218 630 tys. zł, co stanowi wzrost planowanych wydatków o 1,2% w porównaniu do tego, co było zaplanowane w ustawie na 2017 r. Wzrost wydatków wynika ze wzrostu dochodów na wynagrodzenia osobowe i pochodne oraz wyposażenie stanowisk pracy w związku z przyznaniem dodatkowych 26 etatów kuratorom oświaty.

Myślę, że to taka ogólna prezentacja. Jeżeli będzie potrzeba rozwinięcia, to będę gotowa. Przejdę do programów wieloletnich w układzie zadaniowym na 2018 r. Mamy tutaj Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, na który przeznaczono 30 000 tys. zł. To wszystko, bo już o tym mówiliśmy. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. W takim razie proszę pana posła Lecha Sprawkę o wygłoszenie koreferatu w części 82 i wniosków do opinii Komisji.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Pani przewodniczący, Wysokie Komisje, podstawowe dane i wielkości przedstawiła pani minister. Nie będę ich więc powtarzał. Jeśli chodzi o opinię i projekt wniosku, to o sukcesie w procesie planowania łącznej kwoty części oświatowej subwencji oświatowej decydują dwa czynniki. Pierwszy to kwota bazowa, która jest podstawą wyjścia w procesie planowania. Drugim jest szacunek kosztów wzrostu zadań, jak również zmniejszenia zadań. Zdaję sobie sprawę, że szczególnie w warunkach roku 2017 proces planowania, związany ze wzrostem lub zmniejszaniem zadań jest wyjątkowo trudny. Z tego powodu, że mamy konsekwencje wprowadzenia dwóch ustaw, a więc Prawo oświatowe oraz Przepisów wprowadzających ustawę Prawo oświatowe.

Zmiennych elementów wpływających na rachunek kosztów jest bardzo dużo. Wspomnę te najważniejsze. Są wśród nich wzrost liczby oddziałów klas siódmych w porównaniu do liczby klas pierwszych gimnazjum. Gdyby nie było reformy, to jest kwestia zmiany rozporządzenia w sprawie ramowego programu nauczania. Są to też wreszcie skutki ustawy, o której przed chwilą dyskutowaliśmy, tj. projektu ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Splot tych czynników powoduje, że rachunek ten jest dosyć trudny, a pierwsze sygnały o stopniu zmiany zadań płyną między innymi ze sprawozdawczości SIO. Najbardziej wiarygodnymi danymi są te prowadzone na dzień 30 września. W związku z tym w procesie planowania łącznej kwoty subwencji ogólnej na poziomie miesięcy maja, czerwca i później są dosyć trudne i opierają się na dużych szacunkach.

Kwota bazowa natomiast też jest tak naprawdę trudna do zweryfikowania – czy jest dobra czy zła. Rok budżetowy 2017 jeszcze bowiem trwa, a o tym, czy kwota bazowa została dobrze ustalona w poprzednim budżecie, świadczy relacja wydatków rzeczywistych organów prowadzących w stosunku do łącznej kwoty. Dobrym punktem wyjścia było niewątpliwie to, że w 2016 r., kiedy planowana była subwencja na 2017 r., łączna kwota subwencji ogólnej w części oświatowej była dosyć dobrze skalkulowana. Po raz pierwszy od wielu, wielu lat wskaźnik relacji wydatków samorządów w stosunku do otrzymanej kwoty przestał dynamicznie wzrastać. W kilku grupach samorządów wskaźnik ten nawet się zmniejszył. Jedynie w miastach na prawach powiatu wzrósł, ale w stosunkowo niewielkim stopniu.

Konkludując, na bazie informacji przedstawionych przez panią minister i uwag, które zgosiłem przed chwilą, formułuję wniosek o pozytywną opinię dla Komisji Finansów Publicznych do części 82 – Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, w dziale 758 „Różne rozliczenia", w rozdziale 75801 część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. Mam też równocześnie prośbę do pani minister, żeby opierając się na najświeższych danych z SIO, jak również na ostatecznym kształcie ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, dokonać weryfikacji, czy rzeczywiście zadania, wynikające z wprowadzenia reformy nie są przypadkiem trochę większe od przyjętych założeń. Na pierwszy rzut oka wydaje się, że liczba oddziałów jest większa niż przyjęta w OSR do ustawy wprowadzającej i ustawy Prawo oświatowe. Chodzi o to, żeby zamknąć proces szacunku i ewentualnie nanieść korekty w toku prac legislacyjnych nad budżetem państwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo i proszę teraz panią poseł Krystynę Wróblewską o przedstawienie koreferatu i wniosków do opinii w części 83 i 85.

Poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, zaproszeni goście, chciałabym powiedzieć, że części budżetu zostały bardzo dokładnie omówione na podkomisji. Praktycznie każdy element budżetu był rozpatrywany. Miały miejsce bardzo rzeczowe wyjaśnienia Ministerstwa Edukacji.

W pierwszej części zwrócę uwagę na rezerwy celowe, o których mówiła już pani minister. Praktycznie wszystkie rezerwy celowe są na tym samym poziomie albo wzrastają, np. 7% wzrost środków na awans zawodowy nauczycieli. Tylko w 3 przypadkach mamy mniejsze środki przeznaczone między innymi na wyrównywanie szans edukacyjnych, podręczniki i materiały ćwiczeniowe. Ministerstwo Edukacji Narodowej tłumaczyło,

z jakiego powodu tak jest. Środki na realizację zadań z programu „Bezpieczna szkoła" podobnie. W tym przypadku przedstawiciele Ministerstwa Edukacji tłumaczyli, że ten projekt się kończy, dlatego przeznaczone środki są mniejsze. Zaplanowano więc takie same kwoty pieniędzy lub troszeczkę większe.

Jeżeli chodzi o budżety wojewodów, to tutaj również bardzo pozytywnie oceniam tę część budżetu.W ramach tych środków finansowane są: działalność statutowa kuratorium oświaty i delegatur, nagrody wraz z pochodnymi kuratoriów oświaty dla nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, doskonalenie zawodowe nauczycieli zgodnie z Kartą Nauczyciela, kolonie i obozy. Chciałabym zwrócić uwagę na dwie rzeczy. Troszeczkę mniejsze środki zaplanowane są na kolonie i obozy dla dzieci z ubogich rodzin. Przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej tłumaczyli, że to, co zostało zaplanowane, jest wystarczające.

Prosiłabym o zaprotokołowanie, że jeżeli chodzi o środki na doskonalenie nauczycieli w zakresie budżetów województw, to są województwa, gdzie te środki są zaplanowane w 50%. Chciałabym, żeby pani minister zwróciła na to szczególną uwagę. Chodzi o kuratoria w świętokrzyskiem i warmińsko-mazurskiem, w których środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli zostały drastycznie obniżone. Ministerstwo tłumaczyło, że takie było zapotrzebowanie kuratorów oświaty, ale w przypadku reformy systemu edukacji, może warto byłoby zwrócić na to uwagę. Chodzi o to, żeby maksymalnie wykorzystywać środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli przez wojewodów.

Reasumując moje krótkie wystapienie, chciałam pozytywnie zaopiniować te części budżetu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Rozumiem, że pani poseł proponuje Komisjom pozytywne zaopiniowanie?

Poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Tak, rekomenduję pozytywne zaopiniowanie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

W takim razie otwieram dyskusję. Bardzo proszę, pan prezes Baszczyński.

Wiceprezes Zarządu Głównego Związku Nauczycielstwa Polskiego Krzysztof Baszczyński:

Dziękuję bardzo. Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, zanim przejdę do *meritum*, chciałem poinformować pana przewodniczącego, że nie mieliśmy okazji rozmowy na temat projektu między innymi subwencji oświatowej, ponieważ nikt nie zaprosił nas na podkomisję. Posłowie mają tę przewagę, że mogli dyskutować. My w dyskusji nie wzięliśmy udziału. Stało się tak po raz pierwszy. Rozumiem, że teraz są takie zwyczaje.

Pozwolę sobie teraz przejść do *meritum*. Zanim powiem o subwencji, to chcę poinformować państwa posłów, że w roku 2018, jeśli chodzi o planowany wskaźnik wydatków na oświatę w stosunku do wydatków budżetu państwa, jest spadek o 0,5%. Jednocześnie w 2018 r. spadnie planowany udział wydatków na oświatę – w stosunku do PKB – o 0,7%. Teraz przechodzę do sprawy subwencji. Zrobiliście państwo pewien zabieg – myślę tutaj o Ministrze Edukacji Narodowej – zaciemniający obraz wzrostu subwencji oświatowej. W pierwotnym projekcie środki na wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli placówek subwencjonowanych były w rezerwie. Państwo środki z rezerwy przenieśliście do subwencji oświatowej, dzięki czemu jest wzrost o 2,3%, a tak naprawdę jest o 0,1%. W związku z tym dziwi mnie z jednej strony to, co mówił pan poseł Sprawka, że trudno jest w budżecie oszacować pewne rzeczy, ale pozytywnie opiniuje projekt budżetu w zakresie subwencji oświatowej.

Jesteśmy przekonani, że ten niewielki wzrost – o 0,1% – na pewno nie uwzględnia nowelizacji art. 42, który to przyjął Parlament. Oczywiście nowelizację art. 42 poprzez nowy ust. 2d przyjęliśmy z zadowoleniem. Dotyczy on tego, że zajęcia z pomocy pedagogiczno-psychologicznej nie są zajęciami statutowymi, tylko zajęciami, które należy wpisać do arkusza organizacyjnego. Są to jednak określone koszty, a środków finansowych państwo na to nie przewidzieliście.

Adresuję to do pani minister Machałek: mamy mnóstwo informacji, że nie jest realizowany w sposób właściwy art. 42 ust. 2d, czyli dyrektorzy zobowiązują nauczycieli, aby w ramach zajęć statutowych wykonywali zajęcia z pomocy pedagogiczno-psychologicznej. Prześlemy państwu te informacje. Ten problem pogłębi się w trakcie realizacji budżetu na rok 2018. Na pewno bowiem, jeżeli wzrost jest tylko 0,1%, nie ma zabezpieczenia realizacji tego zadania w sposób prawidłowy.

Ponadto, w planowanej w subwencji oświatowej kwocie nie ma również środków dotyczących dodatków uzupełniających, które – przypomnę – jeszcze obowiązują. Myślę o art. 30a. Nie ma także kosztów reformy systemu oświaty. Mówił zresztą o tym pan poseł Sprawka, wspominając, że pewne rzeczy trudno jest oszacować.

Chcę również powiedzieć, że nie znaleźliśmy też środków na wzrost wynagrodzeń dla nauczycieli przedszkoli. Chciałbym spytać panią minister, gdzie są te pieniądze? Oczywiście one nie są w subwencji, ale gdzie są? Samorządy już w tym roku dopłacały do subwencji oświatowej średnio 35%, a wzrost subwencji na rok 2018, to tylko 0,1%. Będzie poważny problem ze znalezieniem pieniędzy na nauczycieli przedszkolnych. Chyba, że będzie to kosztem innych zadań.

Jeszcze jeden wątek. Wnosimy o to, aby środki na wynagrodzenia nauczycieli były zabezpieczone nie od 1 kwietnia 2018 r. , a o od 1 stycznia 2018 r. Traktujemy bowiem serio zapowiedź pani premier o 5% wzroście. Takiego wzrostu na pewno nie będzie w momencie, kiedy wynagrodzenia będą płacone od 1 kwietnia. O 5% wzroście możemy bowiem mówić w skali 12 miesięcy.

Chcę też państwa posłów poinformować, że odpis na fundusz socjalny został zamrożony na poziomie kwoty bazowej z roku 2012. Stąd wnosimy do państwa posłów, aby na etapie prac legislacyjnych nad budżetem zwiększyć subwencję oświatową, urealnić ją. Skutki będą bardzo bolesne dla procesu dydaktyczno-wychowawczego szkół. Dziękuję.

Przepraszam, mam jeszcze stanowisko do pana przewodniczącego. Chodzi o opinię do budżetu. Pozwolę sobie tę opinię złożyć. Nie ma przewodniczącego Komisji Samorządu.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Z tyłu jest wiceprzewodniczący pan Jacek Protas.

Dziękuję bardzo. Zgłaszała się pani poseł Urszula Augustyn. Proszę bardzo.

Poseł Urszula Augustyn (PO):

Bardzo dziękuję. Odniosę się do jednego fragmentu budżetu i wypowiedzi, która wybrzmiała w głosie zabieranym przez panią koreferentkę. Otóż, wśród zadań, o których dzisiaj mówimy, są środki na realizację programu Bezpieczna+. Program jest zarysowany do 2018 r., ale mam nadzieję, że nikt z ministerstwa nie będzie się chciał z tego programu wycofywać. Bowiem chodzi tutaj o każdy rodzaj bezpieczeństwa – przeciwpożarowego, drogowego, fizycznego, cyfrowego. Edukacja dotycząca tej kwestii obejmowała nie tylko uczniów, ale i rodziców oraz nauczycieli. Szczególnie w kwestii bezpieczeństwa cyfrowego pojawia się wiele nowych, szalenie niebezpiecznych zjawisk. Myślę, że warto byłoby zwiększać środki na ten program oraz już teraz przedstawiać, w jaki sposób program ten będzie rozwijany. Jego kontynuacja to minimum, jakiego moglibyśmy oczekiwać. W związku z tym chciałabym zapytać panią minister, czy jest plan na to, w jaki sposób realizować ten program lepiej, szerzej, docierając do większej liczby osób oraz jakie środki przeznaczycie państwo na ten program? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Lech Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Panie przewodniczący, pani minister, Wysokie Komisje, pierwotnie nie miałem zamiaru zabierać głosu, ale zostałem wywołany przez pana przewodniczącego i to po dwakroć.

Jeśli chodzi o problem uczestnictwa czynnika społecznego na posiedzeniach podkomisji, to czuję się zobowiązany do udzielenia odpowiedzi jako jej przewodniczący. Panie prezesie, przyjmuję to jako wniosek. Nigdy dotąd pan prezes nie prostestował. Pragnę przypomnieć, że na posiedzenia podkomisji przy omawianiu budżetu i sprawozdania z budżetu związki zawodowe nigdy nie były zapraszane. Uczestniczę w pracach tej

podkomisji od 2007 r. W związku z tym, panie przewodniczący, jeśli zgłasza pan taki wniosek, to przychylę się do niego. Nie widzę żadnego problemu. Sformułował pan ten postulat po raz pierwszy.

Pragnę panu prezesowi zwrócić uwagę na jedną rzecz. Nie może pan operować pojęciem, że subwencja wzrasta o 0,1%, bo tak wyczytał pan w materiałach przed ostatecznym przyjęciem przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej. Rzeczywiście bowiem w projektach, które powstały w czerwcu, była rezerwa 81 na skutki podwyżki wynagrodzeń nauczycieli. Pragnę panu jednak przypomnieć, że nigdy w historii nie było tak, żeby podwyżka dla nauczycieli była realizowana w formie dotacji. Nigdy. Łącznie z czasem, kiedy był pan posłem, a rządziła koalicja SLD-PSL i ministrem była pani minister Łybacka. Niewiele podwyżek państwo dokonywaliście, stąd może dokładnie pan tego nie pamięta.

Chcę panu też zwrócić uwagę, że nawet gdyby ta rezerwa była zachowana, bo były takie przypadki, to przy rozwiązywaniu tej rezerwy ona szła na zwiększenie części oświatowej, części ogólnej. Nie jest to korzystne rozwiązanie. Nie ukrywam, że wtedy, kiedy pojawił się pierwszy projekt budżetu, zwracałem uwagę, że lepiej jest od razu. Pragnę bowiem przypomnieć, że na podstawie łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej przygotowywana jest wstępna informacja o kwotach do budżetu jednostek samorządu terytorialnego. Ta, którą jesienią musi przesłać Ministerstwo Finansów. Dobrze jest, kiedy operujemy łączną kwotą. Powoduje to mniejsze komplikacje w późniejszych pracach przy projektowaniu uchwał budżetowych w jednostkach samorządu terytorialnego. Panie prezesie, litości. W latach budżetowych, kiedy dokonywana była podwyżka dla nauczycieli, niezależnie od tego, kto sprawował władzę, kwota, która była skutkiem podwyżki wynagrodzeń, była w części oświatowej subwencji ogólnej. Nikt wtedy nie odejmował skutku i nie mówił, że subwencja nie wzrosła. Gdyby bowiem dokonywać takiego rachunku, to zapewniam pana, że znaleźlibyśmy na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat wiele lat, w których okazałoby się, że subwencja – przy pana metodologii postępowania – była mniejsza niż w roku bazowym. Co wtedy można byłoby powiedzieć o rządzących?

Gdyby pan dokładnie policzyl ze starego i obecnego projektu, wyszłoby panu, że jednak coś dorzucono. Rezerwa 81 wynosiła 1 092 000 tys. zł, natomiast subwencji było więcej o dwadzieścia parę. Gdyby pan dodał do siebie rachunek, okazałoby się, że w stosunku do podsumowania obu kwot, doszło jeszcze ok. 100 000 tys. zł. Ruch towarzyszący włączeniu rezerwy 81 do części oświatowej subwencji ogólnej nie pogorszył warunków, a poprawił je. Tyle tytułem tych dwóch wyjaśnień. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Rozumiem, że pan prezes *ad vocem*. Bardzo proszę.

Wiceprezes Zarządu Głównego ZNP Krzysztof Baszczyński:

Nie jest to *ad vocem*, tylko wyjaśnienie. Dwukrotnie użył pan słowa nigdy, to powiem, że był taki czas, że środki na wzrost wynagrodzeń były poza subwencją. Proszę sobie to sprawdzić. Po drugie, osobiście uczestniczyłem w pracach podkomisji. Nie mogłem więc do tej pory zgłaszać pretensji, bo uczestniczyłem. Trudno, żebym z faktu, że uczestniczyłem, robił jakieś wydarzenie.

Pan mnie źle zrozumiał, panie przewodniczący. Nie mam uwag do tego, że kwota została włączona do subwencji. Mówię o czymś innym. Mówię o tym, że wzrost subwencji jest 0,1% wyższy niż w 2017 r., a zadania wzrosły. Tylko tyle i aż tyle.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Tylko jedna uwaga, przepraszam.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Może najpierw ja skomentuję. Panie prezesie, bez wątpienia brał pan udział w wielu posiedzeniach podkomisji, na których dyskutowano kwestię finansów oświaty, natomiast nie w budżetowej. Taka była zasada przez parę kadencji. Pan poseł Lech Sprawka, bardzo proszę.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

W zasadzie pan przewodniczący wyjaśnił tę kwestię. Panie prezesie, żeby nie kontynuować sporu, czy byliście państwo zapraszani czy nie, proszę w kuluarach zapytać sekretariat Komisji, czy kiedykolwiek byliście państwo zapraszani na posiedzenia podkomisji poświęcone – podkreślam raz jeszcze – projektowi budżetu i sprawozdaniom z budżetu.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan Pisarek, bardzo proszę.

Przewodniczący „NSZZ" Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych Tadeusz Pisarek:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, szanowni państwo. Któryś raz apeluję do państwa, że przy tak poważnej sprawie jak uchwalenie budżetu, powinniśmy mieć dobrze policzone składniki. Bardzo się dziwię, jak można tworzyć budżet, nie znając dokładnej liczby nauczycieli. Tak bowiem jest. Co dane, to mamy zupełnie inną liczbę. Liczba nauczycieli podawana przez ministerstwo to tylko liczba etatów czy z nadgodzinami? To jest różnica – przypominam jeszcze raz – ok. 3 000 000 tys. zł. Nadgodziny, które są wypracowywane przez nauczycieli rzekomo zgodnie ze strukturą wynagrodzenia nauczycieli, wynoszą 10%. To macie państwo 30%. Z subwencji oświatowej między 65 a 72% są to wynagrodzenia nauczycielskie. To daje ok. 30 000 000 tys. zł na wynagrodzenia. Mówimy o gdzieś ukrytych 3 000 000 tys. zł. Albo są one wypłacane albo nie. Zaproponowane podwyżki – delikatnie mówiąc – są naprawdę śmieszne. Od tylu lat nauczyciele nie dostali żadnego większego wynagrodzenia. Teraz są jeszcze obłożeni dodatkowymi komplikacji, trudnościami w związku z reformą; nowe programy itd. Robi to pewien bałagan. Dlatego wydaje mi się, że bardzo potrzebne byłoby dokładne wyliczenie. Wysyłałem pismo, pan przewodniczący zrealizował moją prośbę. Z tego wynika, że podane dane są nierzetelne. Nie otrzymaliśmy odpowiedzi na ani jedno zadane pytanie. Tak to się kręci już od jakiegoś czasu.

Apeluję więc o to, proszę państwa, żeby każda złotówka w polskim budżecie była dokładnie wyliczona. Tu niestety ma się do czynienia z miliardami, które nie są nigdzie umiejscowione. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Zgłaszała się jeszcze pani przewodnicząca Krystyna Szumilas. Bardzo proszę.

Poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Na posiedzeniu podkomisji dyskutowaliśmy o wysokości subwencji oświatowej. Z wyjaśnień ministerstwa wynika, że na podwyżkę płac nauczycieli potrzeba ok. 1 200 000 tys. zł. Jeżeli popatrzymy na wysokość subwencji na 2018 r. to tam są tylko i wyłącznie pieniądze na waloryzację – nie tę 5%, tylko 2,3% od 1 kwietnia 2018 r. Patrząc z lotu ptaka na subwencję, nie ma pieniędzy ani na dodatkowe oddziały, ani na dostosowanie szkół do wymogów reformy. Po raz kolejny samorządy będą musiały sfinansować to z własnej kieszeni.

Propagandowo wykorzystywana sprawa objęcia sześciolatków subwencją oświatową jest nieuczciwa w stosunku do samorządów terytorialnych. Sprawdziłam, jaka liczba sześciolatków została objęta subwencją oświatową w 2017 r. Sprawdziłam też, ile subwencji oświatowej otrzymałyby samorządy, gdyby 80% tych przedszkolaków poszło do szkoły tak jak w 2016 r. Podam to na przykładzie subwencji na rok 2018. Otóż w subwencji oświatowej na rok 2018 ministerstwo kalkuje 1 460 000 tys. zł na sześciolatka wobec obniżonej subwencji. Gdyby 80% sześciolatków było w szkole, ministerstwo musiałoby dać samorządom 2 500 000 tys. zł. Na starcie, mówiąc o objęciu sześciolatków subwencją oświatową, ministerstwo oszukało samorządy na 1 000 000 tys. zł. Objęcie sześciolatków subwencją miało być rekompensatą z wycofania się z obniżenia wieku szkolnego.

Nie robiliście więc państwo łaski samorządom terytorialnym, obejmując sześciolatki subwencją oświatową. Zrobiliście sprytny zabieg PR-owy w stosunku do samorządów, dając część subwencji, a przy okazji zabierając 1 000 000 tys. zł. Dlatego mam propozycję poprawki do budżetu na rok 2018, żeby sześciolatka w przedszkolu potraktować

tak samo jak sześciolatka w szkole, czyli objąć pełną subwencją oświatową. To będzie uczciwe w stosunku do samorządów terytorialnych. Nie będę się już biła z państwem o środki na remonty, dodatkowe etaty, o których opowiadacie, przystosowanie szkół do reformy edukacji. Proszę tylko o faktyczne sfinansowanie sześciolatka i objęcie go subwencją oświatową.

Skalkulowałam, że wyniesie to 1 100 000 tys. zł. Tak, że składam poprawkę o zwiększenie subwencji oświatowej o ten 1 100 000 tys. zł. Myślę, że wtedy samorządy wybaczą wam, że nie finansujecie innych zadań. Źródłem sfinansowania byłaby obsługa długu skarbu państwa. Pan wicepremier Morawiecki mówił, że rezygnujemy z zadłużania się za granicą. Źródło jest więc wskazane.

Druga sprawa dotyczy wychowania przedszkolnego. Jak mówiłam już w trakcie pierwszej części posiedzenia Komisji, w ustawie z 2013 r., kiedy obejmowaliśmy sześciolatki dotacją przedszkolną, kiedy przygotowywaliśmy ją dla samorządów, kwota dotacji dla samorządów wynosila 1 768 000 tys. zł. Teraz proponujecie nieco ponad 1 300 000 tys. zł. Wyliczyłam, że różnica wynosi ok. 360 000 tys. zł. Proponuję więc zwiększenie dotacji przedszkolnej dla przedszkolaka. Jest to spójne z naszymi poprawkami do ustawy Prawo oświatowe. Proponujemy również zwiększenie dotacji na jednego przedszkolaka do 1800 zł.

Kiedy przygotowalilişmy ustawę – bo jest to ustawa przygotowana przez Platformę i PSL – samorządy zostały poinformowane, ile środków mogą uzyskać z dotacji przedszkolnej. Były tam limity. Myślę, że uczciwie w stosunku do samorządów byłoby, żeby tę dotację zwiększyć.

Panie przewodniczący, rozumiem, że będziemy głosować poprawki. W zależności od tego, czy zostaną pozytywnie zarekomendowane przez Komisję czy nie, będę też miała wniosek do ostatecznej opinii dotyczącej tych dwóch pozycji. Dodam tylko coś krótko do części 83 i 85. Uważam, że nie powinniśmy zwiększać zatrudnienia w kuratoriach oświaty. Chodzi o wspomniane 26 etatów.Te pieniądze lepiej byłoby przeznaczyć na wspomożenie szkół. Druga sprawa, którą już też podkreślałam, to niespójność wypowiedzi pani minister, dotyczącej doskonalenia zawodowego. Słyszymy z głośników telewizyjnych i radiowych, że doskonalenie ma być wzmocnione, a są takie kuratoria, gdzie zmniejsza się środki o 40%. Nie wnoszę jednak uwag, to jest państwa polityka. Zwracam tylko na to uwagę. Dziękuję.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Panie przewodniczący, przegłosujmy może poprawki, a potem się odniosę.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Może teraz się pani odniesie, a potem przejdziemy do ewentualnych głosowań.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Jest mi to obojętne. Mogę się teraz odnieść.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Bardzo proszę.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Tak jak już zostało wspomniane, projekt budżetu, dotyczący – mówiąc ogólnie – edukacji był dość szczegółowo omawiany na posiedzeniu podkomisji. Wczorajsze pytania dotyczyły nie tylko części, która omawiana była wczoraj, ale też części omawianej dzisiaj. Na piśmie przekazałam pytania.

Może zacznę od końca odpowiadać na niektóre kwestie. Szczególnie chcę odpowiedzieć pani poseł Szumilas. Tak naprawdę, kiedy za czasów rządów PO-PSL sześciolatek był w przedszkolu, to w ogóle nie było na niego subwencji. Dzisiaj można powiedzieć, że wszystkie dzieci, które są w szkole, są objęte subwencją, a dodatkowo jest nią objęty sześciolatek, który jest przedszkolu. Generalnie jest to naprawdę bardzo dobry ruch i bardzo korzystna sytuacja, jeśli chodzi o samorządy. To, że sześciolatek jest w przedszkolu to decyzja rodziców. Bowiem dzisiaj, gdyby rodzice sześcioletniego dziecka chcieli, żeby było ono w szkole, to dziecko byłoby w szkole. Jednak ponad 80% rodziców zade-

cydowało inaczej. Stąd decyzja o tym, żeby subwencja na dziecko sześcioletnie została w przedszkolu.

Przy okazji mogę się też odnieść do zaproponowanych poprawek. Oczywiście w imieniu ministerstwa rekomenduję je negatywnie, ponieważ uważamy, że subwencja oparta na tych danych i przewidywaniach, jest zaplanowana w sposób właściwy. Mówimy o blisko 3% wzrostu. Jest też uwzględnione to, co wynika z podwyżek dla nauczycieli, a także ze zmian, które wynikają z prawa oświatowego, ustawy wprowadzającej prawo oświatowe oraz ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Przyjmując ten wzrost, uwzględniliśmy te wszystkie kwestie, które wiążą się ze zwiększeniem wydatków, ale też w pewnym zakresie uszczelniliśmy wydatki.

Jeśli chodzi o zdefiniowanie subwencji oświatowej na podwyżki oraz o to, że nie ma ich w rezerwie, to jest to normalna praktyka, która jest prowadzona w budżecie. Jestem przekonana, że jest to korzystniejsze dla kwoty subwencji.

Natomiast, jeśli chodzi o program Bezpieczna+, to rozmawiamy dzisiaj o tym, co jest zaplanowane na 2018 r. Ten program kończy się w 2018 r. Jaki będzie program i jak będzie realizowany, powiemy państwu po ocenie tego programu. Będziemy robić dalej tak, jak będzie on zaplanowany. Sprawy bezpieczeństwa w każdym zakresie – od fizycznego do bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni – są dla nas priorytetem.

Tak jak mówiłam, środki na podwyżki są wystarczające, a jeśli chodzi o budżety wojewodów, to była tam kwestia doskonalenia nauczycieli. Województwa wykazały zdecydowaną zniżkę w planach na doskonalenie. Wynika to z oceny potrzeb, z badań ankietowych w systemie *on-line*. Wojewodowie zapewnili nas, że te środki są wystarczające. Natomiast, zawsze można powiedzieć, że lepiej, żeby było więcej pieniędzy, więcej subwencji. Wydatki na oświatę zaplanowaliśmy w naszej ocenie prawidłowo. Natomiast rzeczywiście jest tak, że ostateczne dane o liczbie oddziałów i liczbie nauczycieli będziemy mieli niebawem. Dane są pozytywne, jeżeli chodzi szczególnie o zatrudnienie nauczycieli. W skrócie tak odpowiem. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Mogę dodać, że środki dla nauczycieli przedszkoli, czyli tych, którzy są subwencjonowani, są w subwencji, natomiast nauczyciele przedszkolni i wychowawcy są finansowani z dochodów samorządów. Tak było i tak jest. Kiedy wzrastają dochody samorządu, pojawiają się większe środki na zabezpieczenie podwyżek.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. W takim razie przechodzimy do głosowania poprawek. Pierwsza poprawka dotyczyła subwencji ogólnej dla jednostek samorządu. Przypomnę, że chodzi o jej zwiększenie o 1 100 000 tys. zł z części 79 obsługa długu skarbu państwa.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 9, przeciw 15, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Poprawka przepadła. Następna poprawka dotyczy rezerw celowych, część 83 w wysokości 360 000 tys. zł, w kwestii zwiększenia dostępności wychowania przedszkolnego także z części 79 obsługa długu skarbu państwa. Kto jest za tą poprawką? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 9, przeciw 16, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Poprawka przepadła. Mamy wnioski o pozytywne zaopiniowanie. Pani poseł Szumilas, proszę.

Poseł Krystyna Szumilas (PO):

Zgłaszam sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania części 82.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

W takim razie głosujemy. Zaczniemy od koreferenta i koreferentki. Kto jest za pozytywnym zaopiniowaniem dla Komisji Finansów części 82? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Proszę o wyniki.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 16, przeciw 9, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Czy ktoś jest przeciw pozytywnemu zaopiniowaniu części 83 i 85 ? Pani poseł, czy uwaga dotycząca dwóch województw ma być uwagą?

Poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Nie, zostało to wyjaśnione.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Czy jest zatem sprzeciw wobec pozytywnej opinii dla tych dwóch części budżetu? Rozumiem zatem, że Komisje przyjęły.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Dziękuję za pozytywne zaopiniowanie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Jeszcze musimy wybrać posła sprawozdawcę.

Poseł Krystyna Wróblewska (PiS):

Chciałam zgłosić pana posła Lecha Sprawkę.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Jest zgoda, panie pośle?

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Tak.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Mam nadzieję, że upoważniają państwo prezydium do ostatecznego zredagowania opinii. Dziękuję. Na tym porządek dzienny posiedzenia został wyczerpany. Dziękuję.